

RENATA POVOLNÁ A JEJÍ ŽIVOTNÍ JUBILEUM

V dubnu tohoto roku slaví krásné životní jubileum významná česká lingvistka v oblasti anglické filologie, paní docentka Renata Povolná. Je mi ctí, že mohu při této příležitosti napsat pár slov nejen o její velmi úspěšné a bohaté akademické kariéře, ale také o její inspirativní osobnosti, jíž bezesporu je.

Renata Povolná pochází z Brna, kde dosud žije a již přes třicet let působí na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity. Po absolvování gymnázia nastoupila v roce 1977 na Filozofickou fakultu MU (tehdy UJEP), a to na Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů v oboru anglický a český jazyk. Po skončení vysokoškolského studia a získání titulu PhDr. krátce učila angličtinu na Katedře cizích jazyků na Vysokém učení technickém v Brně, věnovala se též tlumočení a překladatelské činnosti odborných textů a pracovala i pro dabingové studio. Renata Povolná má dva syny, kteří také studovali na Masarykově univerzitě. Starší syn Martin se etabloval v oblasti IT a David dosahuje pracovních úspěchů v oblasti marketingu a PR.

Od ledna 1983 působila sedm let jako odborná pracovnice v Ústavu pro Jazyk český ČSAV, kde se v dialektologickém oddělení podílela mimo jiné na výzkumu nářečí, zpracovávání nářečních dotazníků a také přípravě map a komentářů pro první dva díly *Atlasu českých nářečí 1, 2* (Balhar, Jančák a kol. 1992, 1997).

Po sametové revoluci se rozhodla věnovat svému hlavnímu oboru — anglickému jazyku. Od března 1990 nastoupila na znovuotevřenou Katedru západních jazyků na PdF MU, kde se podílela na budování, koncepci a tvorbě studijních programů pro posléze samostatnou Katedru anglického jazyka a literatury (KAJL), a to postupně ve funkcích vedoucí oddělení, zástupkyně vedoucího katedry či vedoucí lingvistické sekce. Aktivní členkou akademického sboru jak v oblasti pedagogické, tak vědecké a výzkumné je na této katedře dodnes. V porevolučním období byla též členkou Akademického senátu PdF MU a v letech 1987–1991 působila také jako lektorka češtiny na pozadí angličtiny na Letní škole slovanských studií na Filozofické fakultě MU.

I na poli odborného růstu jsou dosažené milníky Renaty Povolné více než obdivuhodné. V letech 1993–1999 absolvovala distanční doktorské studium v oboru Současný anglický jazyk na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity a získala tak titul Ph.D. Disertační práci s názvem *Spatio-Temporal Setting in English Authentic Face-to-Face Conversation* následně také publikovala. V roce 2008 se taktéž na Filozofické fakultě MU habilitovala v oboru Lingvistika konkrétních jazyků (germánské jazyky), a to úspěšnou obhajobou habilitační práce na téma *Interactive Discourse Markers in Spoken English*, která byla opět publikována jako samostatná monografie.

Její vědecká činnost spočívá ve výzkumu jazykových jevů v různých typech diskurzu, počínaje mluvenou britskou a americkou angličtinou používanou v akademickém prostředí a konče výzkumem psaného akademického diskurzu reprezentovaného odbornými články či studentskými pracemi, často analyzovanými z mezikulturního hlediska (např. rozdíly v akademickém psaní českých a německých studentů). V poslední době se věnovala také výzkumu jazykových prostředků persvaze v technickém diskurzu v rámci projektu GAČR, který vyvrcholil vydáním kolektivní monografie pod vedením kolegyně docentky Olgy Dontchevy-Navratilové.

Tato publikace s názvem *Persuasion in Specialised Discourses*, vydaná v roce 2020 v nakladatelství Palgrave, získala v tomtéž roce Cenu děkana PdF MU.

S kolegyní docentkou Dontchevou-Navratilovou zavedly na Katedře anglického jazyka a literatury PdF MU tradici konání mezinárodních lingvistických konferencí *Brno Conference on Linguistics Studies in English*, jejíž již desátý ročník s názvem *Looking Beyond the Surface of the Text* se uskuteční v září tohoto roku. Dále spolu založily recenzovaný časopis *Discourse and Interaction*, který je zařazen do databáze Scopus a v němž Renata Povolná dodnes působí jako šéfredaktorka a recenzentka. Bohatá je také její činnost recenzentská pro domácí i zahraniční odborné časopisy (např. *Brno Studies in English*, *Topics in Linguistics*, *Časopis pro moderní filologii*, *Slovo a slovesnost*, *Ostrava Journal for English Philology*, *English for Specific Purposes*).

O odborné erudici Renaty Povolné svědčí zapojení v mnoha projektech jak zahraničních, tak domácích, kdy se podílela (někdy jako vedoucí) na projektech FRVŠ, DAAD a AV ČR, GAČR, COST a v jejich rámci spolupracovala s odborníky z jiných anglistických pracovišť, např. ve Švédsku, Německu, Polsku, Španělsku nebo Itálii. Její systematická a precizní práce na projektech vyústila v sepsání kapitol do několika monografií či sborníků, např. do *Complexity and Coherence*, *Approaches to Linguistics Research and Language Teaching* (2007), *Coherence and Cohesion in Spoken and Written Discourse* (2009), *Exploring Space: Spatial Notions in Cultural, Literary and Language Studies*, Vol. 2 (2010), *Insights into Academic Genres* (2012), *English as a Scientific and Research Language* (2015), *Intercultural Perspectives on Research Writing* (2018). Z domácích publikací lze jmenovat např. kapitolu v *New Chapters in Functional Syntax* (2011) nebo autorství kapitol a současně editorství monografií spolu s kolegyní Dontchevou-Navratilovou, a to *Discourse Interpretation: Approaches and Applications* (2012) a *Coherence and Cohesion in English Discourse* z téhož roku.

Renata Povolná je nejen uznávanou badatelkou, ale také velmi oblíbenou pedagožkou a zkušenou školitelkou studentů doktorského programu Didaktika cizího jazyka na PdF MU. Ve výuce se zaměřovala na lingvistické disciplíny postupně se rozvíjející katedry, učila gramatiku a syntax a s nimi související výběrové semináře. V současné době učí především pragmatiku, syntax a konverzační analýzu. Věnuje se též výuce doktorandů, a především vedení doktorandek, z nichž jsou některé již jejími kolegyněmi na KAJL či působí na jiných anglistických a jazykových katedrách nejen na MU. Jednou z těchto kolegyní jsem také já: měla jsem to štěstí pracovat na svém výzkumu v rámci doktorského studia právě pod vedením Renaty Povolné. Její přístup byl vždy profesionální, podnětný a inspirativní, ale také velmi lidský a vstřícný. Takto znám Renatu Povolnou i jako dlouholetou kolegyni, která vždy byla a neustále je plná elánu, nadšení a zdravé ctižádosti, ke svým pedagogickým i vědeckým povinnostem přistupuje s maximální profesionalitou, důsledností a smyslem pro detail. Zároveň se však drží nohama pevně na zemi a i v obtížných situacích a nových výzvách zůstává kolegiální se smyslem pro fair play. Neváhá podat pomocnou ruku a svým nadhledem a schopností činit racionální rozhodnutí motivuje ostatní.

I v osobní rovině je Renata Povolná vskutku čínorodá a její aktivní způsob života je pro mnohé velmi inspirující a obdivuhodný. Mezi její hlavní zájmy vedle fotografování, sportu, výletů do přírody a pravidelných návštěv divadla patří cestování. S manželem Vladimírem procestovala nejen Evropu, ale i velkou část Austrálie a západ USA.

Svoji lásku k cestování dokázala zúročit i ve svém profesním životě, a to absolvováním delších studijních či pracovních pobytů v zahraničí, např. v Cambridgi a Wolverhamptonu v Anglii, ve skotském Edinburku, v americké Filadelfii či švédském Lundu. V rámci programu Erasmus i v současnosti pravidelně vyjíždí na přednáškové a výukové pobyty po Evropě a těsně před covidovou pandemií se zúčastnila mezinárodní konference o metadiskurzu až v čínském Čchang-čchunu. Kromě výše zmíněných koníčků se Renata Povolná ve volném čase ráda věnuje pěti vnoučatům, s láskou je podporuje a je na jejich cestě životem obohacující součástí.

Závěrem bych i jménem všech kolegů a studentů na katedře jubilantce Renatě Povolné ráda popřála nejen k letošnímu polokulatému výročí výtečné zdraví a také hodně radosti, elánu a dalších úspěchů na všech úrovních. Za sebe bych Ti navíc, milá Renatko, chtěla vyjádřit obrovský vděk za to, že jsi mě v akademické dráze vždy podporovala, nadále podporuješ a svým profesionálním a zároveň lidským přístupem neustále motivuješ.

Irena Hůlková | Katedra anglického jazyka a literatury,
Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity | Pořící 7/9, 603 00 Brno
ORCID ID: 0000-0002-5968-4668
hulkova@ped.muni.cz